

חימום קולוסטרום ליונקים – בפשטות ובמהירות

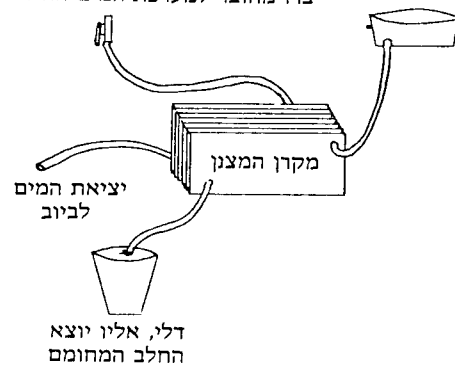
ניר שחר, גלעד

ועוד. כולם פתרונויות יקרים ויעילותם לא מספקת. לגמרי במקרה נזכרתי בשני מצניי חלב, שבעבר היו בשימוש ברפת, לפני שהוכנסו אצלנו לשימוש מיכל החלב הנוכחי בשיטת הקירור הישיר. לא מעטים זוכרים בוודאי את המיכלים בעלי הדופן הכפולה, שקיררו בעזרת מים ושלתוכם הזרם החלב ממשאבת הרליזר (משחרר-חלב), לאחר שעבר קירור בתוך רדיאטור (מקרר) לצינון חלב. מכאן ועד למציאת הפתרון המבוקש הדרך היתה קצרה. את המצנן מסוג Alfa-Laval P20 VX, שנמצא זרזק באחד ממחסני הגרוטאות ברפת, תלינו על הקיר ליד כיור עם ברז למים חמים. מעט מעליו קיבענו לקיר קערת נירוסטה עמוקה אליה רותך ניפל. צינור חלב מגומי שחור מחבר את הקערה לפתח כניסת החלב שבמצנן וצינור דומה נוסף מחובר לפתח יציאת החלב. את פתח כניסת המים הקרים למצנן חיברנו על ידי צינורית פלסטיק גמישה לברז מים חמים בעל סגירה מהירה (ברז "שגיב"), כאשר יציאת המים מהמצנן מחוברת לביוב של הכיור. על ידי הזרמת מים חמים אל תוך המצנן בספיקה מיזערית ביותר מתחמם החלב שנשפך מהצנצנת לקערת הנירוסטה. את צינור יציאת החלב מכניסים לתוך דלי או כל כלי אחר, שמשמש להגמעה והחלב יוצא דרכו חם ומוכן. אנחנו מחממים מים בדוד חשמל של 60 ליטר, שהטרמוסטט בו מכוון ל-45°, כך שיש לנו מים חמים בשפע לחימום כל החלב שלוש

בגלעד נהוג להחזיק את הרך הנולד במשך השבוע הראשון לחייו בכלוב פרטני, להגמיעו בארוחות הראשונות מהקולוסטרום של האם (החלב נלקח מהאם במשך 4 החליבות שלאחר ההמלטה) ולאחר מכן בחלב פרה עד להעברתו בגיל 7 ימים לחצרות פתוחות, שם הוא מוגמע כבר בתחליף חלב. כל החלב להגמעה, קולוסטרום וחלב כללי שנלקח מהטנק, מאוחסן במקרר תעשייתי בדליים ובצנצנות פלסטיק המכילות כל אחת מנה לעגל ומסומנות במספר הפרה-האם, ממנה נלקח אותו חלב. אין אנו נוהגים להקפיא קולוסטרום. הטמפרטורה במקרר היא כ-3-5 מעלות צלזיוס. כבמשקים רבים אחרים נהגנו גם אנחנו לקחת את אותן הצנצנות, להכניסן לתוך כיור מלא מים חמים, כשהברז נשאר פתוח, ולהמתין עד שיתחמם החלב שבתוכן לטמפרטורת ההגמעה הרצויה, 38°-40°. לאחר מכן הועבר תוכן הצנצנת לכד עם צינור יניקה או לדלי שבו הוגש לעגל. תהליך זה של חימום החלב ארך לכל הפחות כ-10 עד 15 דקות ובימים בהם צריך היה לחמם חלב עבור 12 עגלים ויותר גזל אף זמן רב מזה מהעובד ביונקיה. אפשר לומר, שהמתנה זו היתה מורטת עצבים, בלשון המעטה. זמן רב חיפשנו אחר פתרון מוצלח יותר לחימום החלב. בדקנו אפשרויות שונות, כאמבטית מים חמים עם טרמוסטט, כנהוג בשימוש במטבחים, חימום בתנור מיקרו-גל

קערת נירוסטה,
אליה מוכנס החלב הקר

ברז מחובר למערכת המים החמים

פעמים ביום ודי והותר לשטיפת הדליים, הבקבוקים ואף לצורך הוספת מים שניתנים חופשית ליונקים במשך כל היממה.

אין לי ספק, שברפתות רבות עדיין אפשר למצוא מצננים מסוג זה או אחר ולהסב אותם למחממי חלב. אין פה למעשה כל השקעה, פרט לעבודת מסגרות פשוטה ביותר להכנת התליה של הרדיאטור וקערת הנירוסטה על הקיר. המתקן מדהים בפשטותו ויותר מכך, ביעילותו. מובן, שאין כאן אפשרות לחמם חלב ממצב הקפאה. את זה צריך יהיה להעביר יום קודם מהפריזר (מקפיא) למקרר רגיל, על מנת שיפשר.

המשביר המרכזי

דרך השלום 12, ת"א המחלקה למערכות משקיות, טל. 03 335131

★ מסני חליבה משלמים לק וצנצנת, לבקר
וגם לצאן ★ AFIMILK-S - מערכת מחשבת
לניהול חליבה ★